

Nye fællesskaber i nærområdet

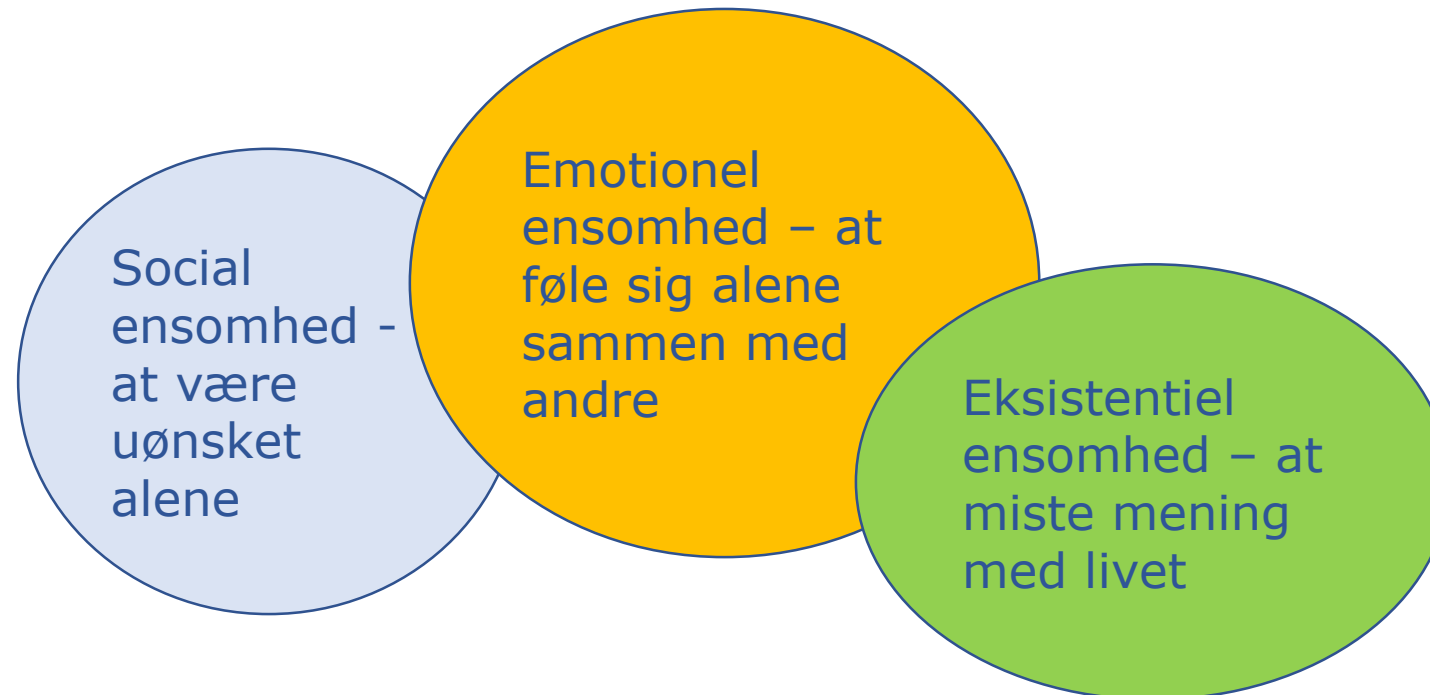
projektledere Jette Roesen og Trine Kjær Jensen

- Ensomhed - en subjektiv følelse
- Hvordan får vi blik for en subjektiv følelse og det der giver mening for den enkelte?
- Tre typologier som åbner for behovet for forskellige indsatser:
 - En-til-en-relation: bevidne borgerens levet liv
 - Styret aktivitet i mindre grupper: Livshistorisk Café, Spiseaktivitet
 - Kan deltage i eksisterende aktiviteter, men mangler viden om og måske mod dertil

Ensomhed

“Ensomhed er en **subjektiv følelse** af, at ens sociale behov ikke er dækket”

Der er tre dimensioner af ensomhed:

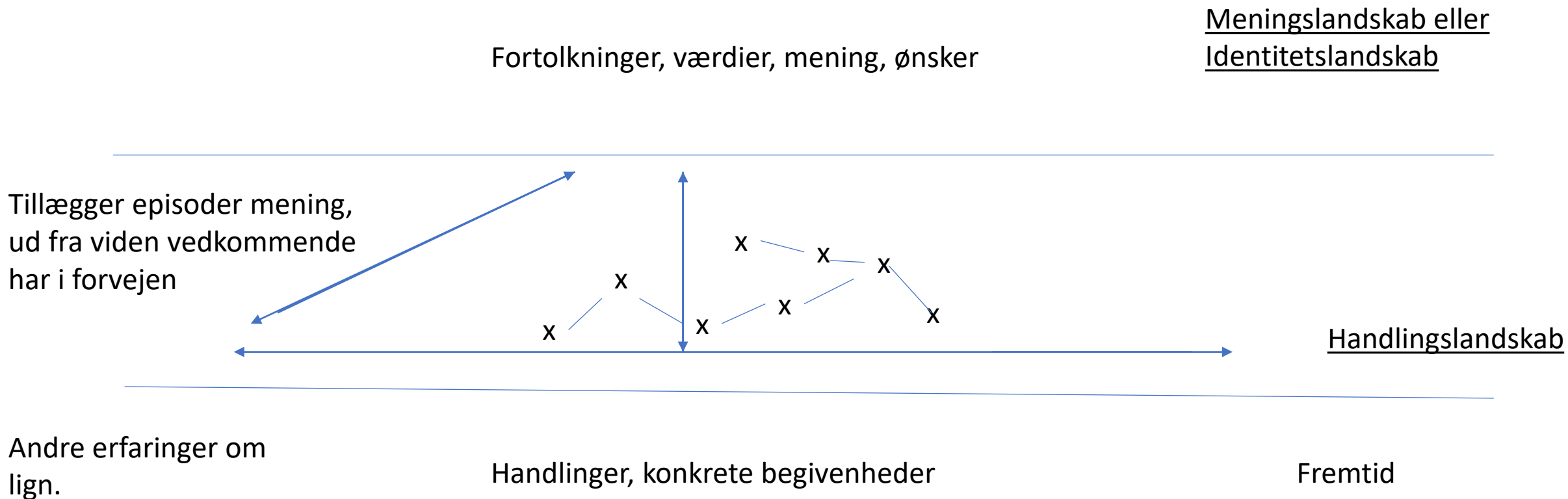

Funktionsnedsættelse og tab af betydningsfulde andre – social død / isolation - manglende vidner – oplevelse af usynlighed – ensom (Kofod, 2015)

Et narrativ er en vinklet fortælling fra levet liv

bestående af to landskaber

(White, 2008)

Guide til dialog med afsæt i livshistoriske fortællinger

- ❖ Dialogen foregår i en atmosfære som er rar, tillidsfuld, ikke-dømmende og lyttende.
- ❖ Handlingslandskab: Spørg ind til en konkret hændelse. Lyt og spørg uddybende ind
 - Hvad skete der så? Hvad gjorde du? Hvad sagde du? Hvor var I?
- ❖ Meningslandskab: Lyt og spørg ind til den mening / betydning hændelsen har for borgeren
 - Hvad betyder det for dig? Hvad er vigtigt for dig? Hvad handler det om?
- ❖ Spørg til borgerens tidligere erfaringer med det der beskrives som meningsfuldt / værdifuldt.
 - Er det noget du kender fra tidligere? Sammen med hvem har du ellers oplevet det?
- ❖ Afsæt i fortællingen, men faktorer som kan have betydning for ensomhed, kan være guidende for uddybende spørgsmål
- ❖ Spørg ind til ønsker for fremtiden?

Kommunikationsøvelse med afsæt i livshistoriske fortællinger

Gå sammen to og to.
Den ene fortæller om
sin morgen den anden
lytter/spørger.
Byt efter 5
min.

Beskriv en hændelse fra dit liv

Forsøg at få hændelsen så detaljeret beskrevet så muligt, ved at stille spørgsmål til handlingslandskabet. F.eks. en ganske almindelig morgen: Hvornår stod du op? Hvad gjorde du så? Spiste du morgenmad? Hvad spiste du? Var der andre? Osv.

Hvilke fortolkninger, meninger mm. træder frem i hændelsen

Forsøg at læg fokus på hvad der ligger den anden på sinde, ved at stille spørgsmål til meningslandskabet. F.eks: Hvordan kan det være at du...? Hvad vil du gerne opnå med det? Hvad tænkte du, da du....? Betyder det noget at ... ?

Spørg ind til tidligere erfaringer med det som er væsentligt

Træk noget at det frem, som den anden har på sinde: Nu har fortalt at... Er det noget du kender fra tidligere? Sammen med hvem har du ellers oplevet det?

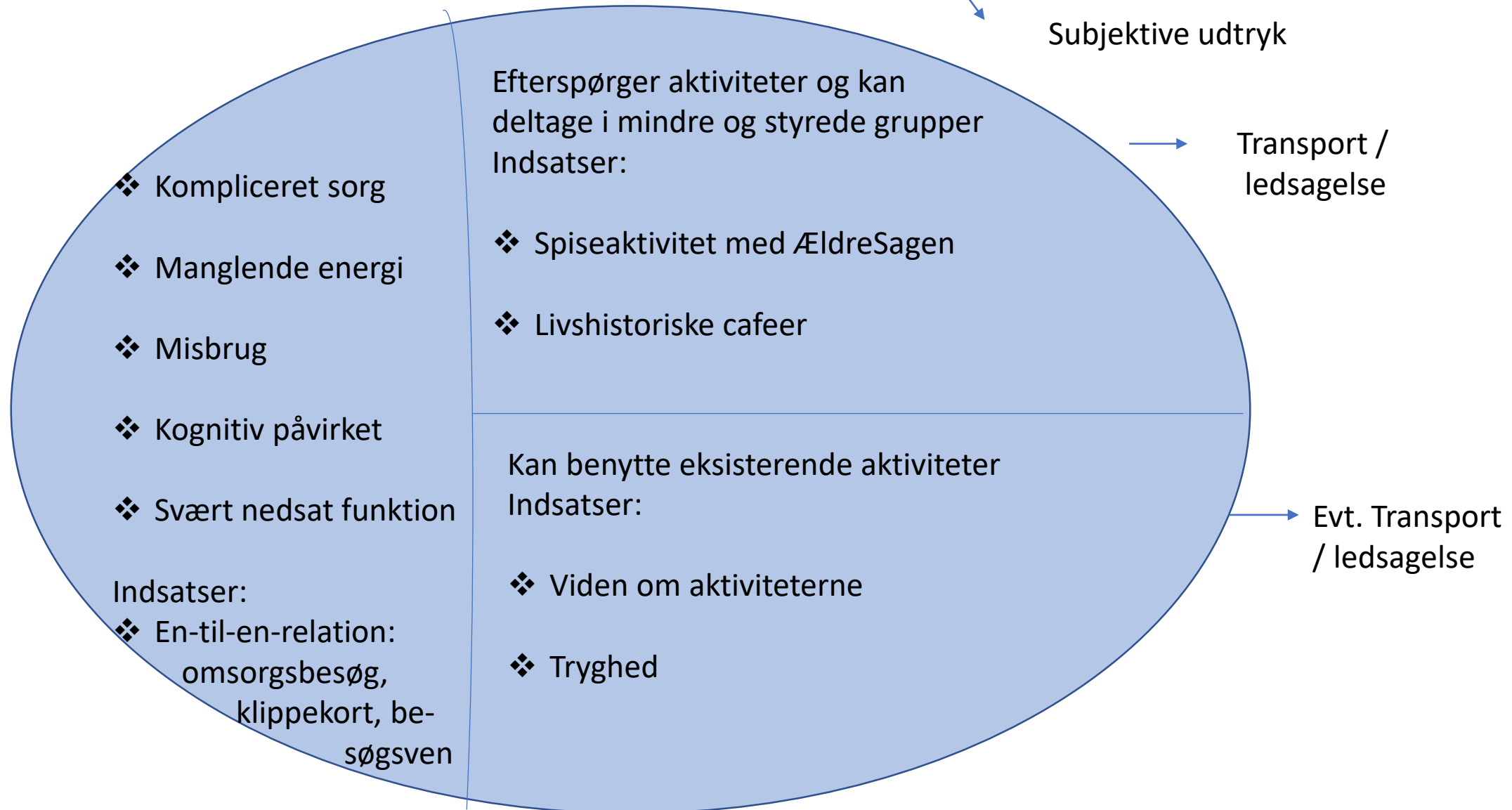
Spørg ind til fremtiden

Med det i mindé, som er betydningsfuld for dig, hvad har du så af ønsker for fremtiden?

Identificeret ensomme borger

Objektive tegn

Subjektive udtryk

Identitet /mening skabes og fastholdes gennem respons fra andre, altså gennem at have et publikum til sin historie, et publikum der kan bevidne den (Morgan, 2005).

De historier vi fortæller om os selv er ikke individuelle og private, men sociale produkter, dvs. identitet / mening skabes, styrkes og genskabes i samspillet med andre mennesker og den respons, vi giver hinanden (Bak, 2010).

Bevidning /respons

Der er fire kategorier i bevidning, ifølge Michael White. Vi tager afsæt i de to første

- Udtrykket: Det, som vidnet lægger særligt mærke til, der blev sagt /gjort gengives så ordret som muligt. Hvis dette lykkedes kan det give en oplevelse af at være set og hørt.
- Metaforen/billedet: Tager afsæt i udtrykket og handler om hvad der kan være vigtigt for personen. Hvis dette lykkedes kan det give en oplevelse af at være forstået i forhold til, hvad der er vigtigt.

Livshistoriske Caf er

Ved at fortælle og lytte til andres fortællinger og lade sig inspirere af hinanden, er fortællingen ikke længere en isoleret fortælling - adskilt fra andres. Dette kan være med til at øge oplevelsen af at være en del af andres liv og dermed forbundet, fremfor isoleret.

I de **Livshistorisk Caf er** f r hver deltager mulighed for at fortælle noget, om det tema der er valgt og f r respons på fortællingen. Tovholder har til opgave at lede processen og sikre, at der er en god stemning.

Barriere

Problemstillinger som kan kræve en specialiseret indsats (læs evt. Svendsen, 2015)

Frivillige er netop frivillige

I konkurrence med mange dagsordener

- Det målbare versus det mindre målbare
- Mange forandringer bl.a. dokumentationsredskaber
- Dokumentationssystemet understøtter ikke arbejdet med den sociale dimension

Manglende kontinuitet

- Problemer med at rekruttere nok fast personale
- Borgerne ser mange forskellige
- Langstrakt proces at lære at kommunikere anderledes
- Forandringer hos relevante samarbejdspartner

Referenceliste

- ❖ Bak, M.M. (2010) Det, vi fælles skaber – om bevidning som pædagogisk praksis på et kvindekrisecenter. I: Anette Holmgren (red.) *Fra terapi til pædagogik – en brugsbog i narrativ praksis*. Hans Reitzels Forlag 1 udg. 3 oplag
- ❖ Kofod, J. (2015) *Gamles Sociale liv*. Munksgaard 1 udg. 1 oplag
- ❖ Morgan, A. (2005) *Narrative samtaler*. Hans Reitzels Forlag. 1 udg. 6 oplag
- ❖ Svendsen, L.Fr.H. (2017) *Ensomhedens filosofi*. Dansk udgave, Forlaget Klim. 1 udg.
- ❖ Wahl-Brink, D., Bach, K., In Hwa, R. (2016) *Styrket indsats mod ensomhed blandt ældre mennesker med meget hjemmehjælp*. Sundhedsstyrelsen
- ❖ Wahl-Brink, D., Olesen, M.S., Rejkjær, C.D. (2015) *Forebyggelse af ensomhed blandt ældre – viden og inspiration til handling*. Marselisborg – center for udvikling, kompetence og viden. 1 udg. 1 oplag
- ❖ White, M. (2008) *Kort over narrative landskaber*. Hans Reitzels Forlag. 1 udg. 7. oplag.

Drøftelse i gruppe

Hvordan kan oplægget inspirere jer til at arbejde videre med at forebygge og håndtere ensomme borgere?

- den narrative metode
- de tre typologier

Hvilke barrierer er der for dette arbejde?

Hvordan kan disse barrierer evt. håndteres?